

Introversie en Anonimiteit in Online Groepsdiscussies

Renske S. Boschma

Studentnummer: s5596688

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Supervisor: (prof.) (dr(s).) Namkje Koudenburg

Tweede beoordelaar: (prof.) (dr(s).) Veerle Snijders

In samenwerking met: Devra van Gelder, Quinten Paays, Emma van der Schors, Merijn

Schuurs en Dolores Vos.

27 januari 2026

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

Verklaring AI-gebruik

“Ik verklaar dat ik ChatGPT <https://chatgpt.com/> heb gebruikt om materiaal te genereren voor achtergrondonderzoek en zelfstudie bij het opstellen van deze opdracht.”

Introversion and Anonymity in Online Group Discussions

Abstract

Research shows that participation in online group discussions is often unevenly distributed. Introversion, for example, is associated with passive participation, while extraversion is associated with active participation in online group discussions. Various studies show that perceived anonymity and repeated participation influence active participation. Active participation is important for exposure to social processes within the group, which ultimately leads to an attitude shift toward the group norm. These findings suggest that personality and contextual factors influence how strongly individuals shift their attitude toward the group norm. This study examines how introversion, perceived anonymity and repeated participation contribute to attitude shift toward the group norm in online group discussions. It is expected that higher perceived anonymity will lead to a stronger attitude shift toward the group norm among participants who score higher on introversion. This shift is expected to be bigger in discussion round 2 than in round 1, especially when participants speak twice with the same group. These hypotheses were tested using hierarchical regression analyses and a three-way mixed ANOVA analyses. In an experimental design, 140 participants took part in two online group discussions on a controversial topic. A questionnaire was administered both before and after the discussions. The results show no significant effects of introversion, perceived anonymity, or repeated participation on attitude shift toward the group norm. These results may stem from the fact that active participation was not measured, there were too few discussion rounds, or other factors that play a role in attitude shift toward the group norm.

Keywords: Perceived anonymity, repeated participation, introversion.

Samenvatting

Onderzoek toont aan dat participatie in online groepsdiscussies vaak ongelijk verdeeld is. Introversie wordt bijvoorbeeld geassocieerd met passieve participatie, terwijl extraversie wordt geassocieerd met actieve participatie in online groepsdiscussies. Verschillende studies tonen aan dat ervaren anonimiteit en herhaalde deelname invloed hebben op actieve participatie. Actieve participatie is belangrijk, omdat deelnemers zo worden blootgesteld aan sociale processen binnen de groep, wat uiteindelijk leidt tot attitudeverschuiving richting de groepsnorm. Deze bevindingen suggereren dat persoonlijkheids- en contextuele factoren invloed hebben op de mate waarin de attitude van deelnemers richting de groepsnorm verschuift. Deze studie onderzoekt hoe introversie, ervaren anonimiteit en herhaalde deelname bijdragen aan attitudeverschuiving richting de groepsnorm in online groepsdiscussies. Er wordt verwacht dat een hogere ervaren anonimiteit leidt tot een sterkere attitudeverschuiving richting de groepsnorm bij deelnemers die hoger scoren op introversie. Deze verschuiving is groter in discussieronde 2 dan in discussieronde 1, vooral wanneer deelnemers twee keer met dezelfde groep spreken. Deze hypothesen zijn getoetst met een hiërarchische regressieanalyse en met een drieweg mixed variantieanalyse. In een experimenteel design hebben 140 deelnemers deelgenomen aan twee online groepsdiscussies over een controversieel onderwerp. Zowel voor als na de groepsdiscussies werd een vragenlijst afgenomen. De resultaten laten geen significante effecten zien van introversie, ervaren anonimiteit of herhaalde deelname op attitudeverschuiving richting de groepsnorm. Deze resultaten kunnen voortkomen uit dat actieve deelname niet is gemeten, er te weinig discussierondes waren of dat er andere factoren een rol spelen in attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Trefwoorden: Ervaren anonimiteit, herhaalde deelname, introversie.

Introversie en Anonimiteit in Online Groepsdiscussies

Online groepsdiscussies komen in veel verschillende contexten voor. Denk hierbij aan het onderwijs, op het werk, maar ook in je vrije tijd als je kijkt naar de opmerkingen die worden geplaatst onder een nieuwsbericht. In online groepsdiscussies worden meningen gevormd, uitgewisseld en bijgesteld door interactie met anderen (Boulianne & Koc-Michalska, 2021). Hoeveel meningen worden aangepast en gevormd hangt af van de mate waarin iemand actief meedoet in het gesprek (Ma & Zhang, 2021). Onderzoek toont aan dat een klein deel van de deelnemers de online discussies al snel domineert en daarbij een groot deel van het online gesprek overneemt (Quigley et al., 2022). Mensen die bijvoorbeeld hoger scoren op introversie zullen al snel minder bijdragen in een online groepsdiscussie, wat kan leiden tot een verlies van hun kennis en inzichten (Bhuriveth et al., 2025; Davidson et al., 2015). Om online groepsdiscussies inclusiever te maken is het essentieel om te begrijpen welke factoren de participatie van introverten kunnen vergroten.

Persoonlijkheidskenmerken zoals introversie en extraversie hebben invloed op hoe sociaal actief mensen zijn en de mate waarin mensen comfortabel zijn om hun mening te uiten (Anglim & O'Connor, 2018). Anonimiteit speelt hierbij een rol, omdat de mate waarin iemand zich anoniem voelt, invloed heeft op de mate waarin iemand zich durft te uiten (Christopherson, 2006; Nitschinsk et al., 2023). Omdat extraverte mensen al expressief zijn van zichzelf, wordt vermoed dat een hogere ervaren anonimiteit niet veel invloed zal hebben op de mate waarin ze zich durven uiten, maar voor introverten kan een hogere ervaren anonimiteit wel invloed hebben op de mate waarin ze zich durven te uiten. Verder toont onderzoek aan dat herhaalde deelname aan online groepsdiscussies kan bijdragen aan de opbouw van meer bekendheid en zelfvertrouwen in het online communiceren (Bhuriveth et al., 2025; Lieberman & Schroeder, 2019).

De wisselwerking tussen introversie, ervaren anonimiteit en herhaalde deelname is nog weinig onderzocht, maar onderzoek hiernaar kan een bijdrage leveren aan het verbeteren van gelijkwaardige participatie in online groepsdiscussies.

Introversie en Extraversie in Online Participatie

Introversie heeft kenmerken zoals behoefte aan rust, bescheidenheid, gereserveerdheid en minder behoefte aan sociaal contact. Extraversie daarentegen heeft kenmerken zoals energiek, expressief en veel behoefte aan sociaal contact (Anglim & O'Connor, 2018). Extraverte deelnemers nemen sneller het voortouw in een groepsdiscussie en voelen zich comfortabel in sociale situaties. Introverten kijken liever eerst even toe en hebben meer tijd nodig om hun gedachten te formuleren (Jung et al., 2011). De verschillen tussen introversie en extraversie worden nog duidelijker in online groepsdiscussies. Zo zijn extraverte personen al snel, ook in de online omgeving, dominant in de discussie. Introverten haken hierdoor sneller af of blijven passief, waarin ze wel deelnemen aan de discussie, maar niet of nauwelijks reageren (Quigley et al., 2022). Deze ongelijke participatie is belangrijk, omdat actieve participatie samenhangt met attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Attitudeverschuiving is het proces waarbij de mening of de houding van een individu wordt aangepast (Ma & Zhang, 2021). Onderzoek van Ma en Zhang (2021) laat zien dat deelnemers die meer spreken, meningen uiten en actief meedoen in de online discussie, meer geneigd zijn om hun attitude aan te passen richting de groepsnorm. Door actief te participeren in de discussie worden de deelnemers meer blootgesteld aan sociale processen binnen de groep, zoals conformiteit, sociale druk en gedeelde normen en waarden, wat bijdraagt aan een attitudeverschuiving richting de groepsnorm (Boulianne & Koc-Michalska, 2021). Extraverte mensen doen dus actiever mee in online groepsdiscussies dan introverte mensen (Quigley et al., 2022). In dit onderzoek kijken we naar factoren zoals ervaren

anonimiteit en herhaalde deelname, die introverte deelnemers kunnen stimuleren om actiever deel te nemen.

Ervaren Anonimiteit

Ervaren anonimiteit speelt een belangrijke rol in het gedrag van mensen in online omgevingen. Anonimiteit wordt door Keipi et al. (2014) gedefinieerd als de mogelijkheid om zonder herkenbare identiteit te kunnen communiceren in een online omgeving. Het heeft invloed op de openheid van mensen, omdat het als een sociale bescherming wordt gezien. Verder verlaagt anonimiteit de drempel om meningen te uiten, vooral als mensen een hogere gevoeligheid voor sociale beoordeling ervaren (Christopherson, 2006). Ook leidt anonimiteit tot positieve gevolgen zoals eerlijkheid en vrijere expressie, maar het heeft ook negatieve gevolgen zoals meer agressiviteit en vijandigheid in een online discussie. Dit hangt af van de groepsnorm die wordt gevolgd in het gesprek (Nitschinsk et al., 2023; Postmes & Spears, 2002). Het SIDE-model van Postmes en Spears (2002) stelt dat anonimiteit ervoor kan zorgen dat individuen minder op zichzelf gefocust zijn en meer focus leggen op de groepsidentiteit, waardoor attitudes en gedrag meer worden beïnvloed door de gehanteerde groepsnorm. Wanneer de norm is gericht op samenwerking en respect kan anonimiteit bijdragen aan een open en vrije manier van communiceren, maar als de groepsnorm vijandig is, dan kan anonimiteit ervoor zorgen dat mensen agressiever en antisociaal reageren (Nitschinsk et al., 2023; Postmes & Spears, 2002).

Introverte mensen kunnen positieve gevolgen ervaren van anonimiteit. Angst voor sociale evaluatie zorgt er bij introverten voor dat ze meer terughoudend zijn, maar anonimiteit neemt deze angst grotendeels weg (Christopherson, 2006; Nitschinsk et al., 2023). Verder zorgt anonimiteit ervoor dat introverten zich vrijer voelen om hun mening te uiten, omdat ze minder angst ervaren voor negatieve beoordeling of sociale afwijzing. Dit wordt ook aangetoond in het onderzoek van Keipi et al. (2014) waarin wordt benoemd dat anonimiteit

een gevoel van veiligheid bezorgt, wat vooral belangrijk wordt gevonden door introverte mensen. Ander onderzoek laat zien dat anonimiteit introverten kan helpen om in online omgevingen zichzelf beter te uiten (Marriott & Buchanan, 2014).

Postmes en Spears (2002) tonen aan dat anonimiteit ervoor kan zorgen dat groepsinteracties meer balans krijgen in wie er actief mee participeert, omdat het verschil in status en sociale hiërarchieën afneemt. Dit kan voor introverten betekenen dat ze zich minder overschaduwd voelen door andere groepsleden, waardoor ze actiever participeren in de groepsdiscussie. We verwachten dat een hogere ervaren anonimiteit kan bijdragen aan actieve participatie, vooral bij deelnemers die hoger scoren op introversie, wat uiteindelijk leidt tot een grotere attitudeverschuiving richting de groepsnorm. We verwachten dat een hogere ervaren anonimiteit minder invloed heeft op extraverte deelnemers. Zoals ook blijkt uit onderzoek van Marriott en Buchanan (2014) zijn extraverte mensen al meer geneigd tot het uiten van meningen, ook al zijn ze niet anoniem.

Herhaalde Deelname

Tot nu toe is er nog weinig onderzoek gedaan naar hoe herhaalde deelname aan online groepsdiscussies kan bijdragen aan actieve participatie en attitudeverschuiving richting de groepsnorm. Onlinecommunicatie is heel anders dan offlinecommunicatie, omdat er tijdens deelname aan online sociale interacties van je verwacht wordt dat je specifieke vaardigheden bezit zoals omgaan met non-verbale signalen (Lieberman & Schroeder, 2019). Bhuriveth et al. (2025) suggereert dat op het moment dat deelnemers vaker deelnemen aan de groepsdiscussie, ze meer vertrouwen en bekendheid opbouwen met het online communiceren. In ditzelfde onderzoek is bewijs gevonden dat herhaalde deelname van introverte studenten in online omgevingen zorgde voor actievere participatie. Het wennen aan de online omgeving kan samengaan met een toename in het zelfvertrouwen van introverte mensen waardoor zij actiever mee zullen participeren. Deze actieve participatie zal, zoals eerder genoemd,

uiteindelijk bijdragen aan een sterkere attitudeverschuiving richting de groepsnorm (Ma & Zhang, 2021). We verwachten dat wanneer deelnemers die hoger scoren op introversie meerdere keren met dezelfde mensen spreken, ze een grotere verschuiving richting de groepsnorm ervaren, omdat een vaste groep voor hen meer veiligheid en voorspelbaarheid biedt. Deze attitudeverschuiving richting de groepsnorm verwachten we minder wanneer introverte deelnemers meerdere keren met wisselende groepen discussiëren.

De onderzoeksvraag luidt als volgt: ‘Hoe beïnvloeden ervaren anonimiteit, introversie en herhaalde deelname de attitudeverschuiving richting de groepsnorm in online groepsdiscussies?’ De hypothesen die hierbij opgesteld zijn:

Hypothese 1: Een hoger ervaren anonimiteit leidt tot een grotere attitudeverschuiving richting de groepsnorm, vooral voor deelnemers die hoog scoren op introversie.

Hypothese 2: Naarmate deelnemers hoger scoren op introversie zal in de tweede online groepsdiscussie een grotere attitudeverschuiving richting de groepsnorm worden ervaren dan de eerste online discussie en dit verschil is groter wanneer ze in beide discussies in gesprek gaan met dezelfde groep dan wanneer de discussies in verschillende groepen plaatsvinden.

De online discussies worden getoetst in een experimenteel design, bestaande uit twee condities. Deelnemers zullen willekeurig worden toegewezen aan één van deze twee condities: dezelfde gesprekspartners of wisselende gesprekspartners. Bij dezelfde gesprekspartners zullen deelnemers beide discussies met dezelfde groep voeren. Bij wisselende gesprekspartners voeren de deelnemers de discussies in twee verschillende groepen. De termen ‘dezelfde gesprekspartners’ en ‘wisselende gesprekspartners’ worden in de rest van dit onderzoek gebruikt. Verder wordt de discussieronde (eerste en/of tweede) aangegeven met ‘ronde’ in de rest van dit onderzoek. De deelnemers zullen twee groepsdiscussies voeren over een controversieel onderwerp dat wordt geïntroduceerd met stelling. Voor de eerste ronde plaatsvindt zal er eenmalig introversie en extraversie worden

gemeten. Na de eerste ronde wordt er een vragenlijst afgenomen waarin ervaren anonimiteit en attitudeverschuiving worden gemeten. Dit gebeurt ook na de tweede ronde. Met een hiërarchische regressieanalyse en een drieweg mixed variantieanalyse zullen de hypothesen getoetst worden.

Methode

Design

Binnen ons onderzoeksproject werden verschillende onafhankelijke en afhankelijke variabelen onderzocht die gezamenlijk inzicht gaven in de invloed van herhaalde interactie binnen anonieme online groepsdiscussies. De belangrijkste onafhankelijke variabele binnen ons experimentele design was herhaalde of eenmalige interactie met dezelfde groep. Daarnaast werden diverse persoonlijke en situationele kenmerken als onafhankelijke of moderatorvariabelen meegenomen, waaronder ervaren anonimiteit, introversie, agreeableness, *Need for Cognitive Closure* (NFC), groepsidentificatie, CMC cues, boosheid en verwachte toekomstige interactie. De gemeten afhankelijke variabelen omvatten attitudemetingen op een stelling voor en na de interactie, waargenomen polarisatie, gedeelde cognitie, evaluatie van groepsgenoten en gesprekservaring zoals flow, betrokkenheid en het gevoel gehoord te worden. De attitudemeting werd gebruikt om attitudeverandering, attitudeverschuiving richting de groepsnorm en attitude-polarisatie binnen de groep te bepalen.

Participanten

Een totaal van 140 deelnemers heeft deelgenomen aan ons onderzoek. 76 deelnemers zaten in de conditie zonder herhaalde interactie met dezelfde groep en 64 deelnemers in de conditie met herhaalde interactie met dezelfde groep. Van alle deelnemers was 28% ($n=39$) man en 72% vrouw ($n=101$). Het grootste deel van onze steekproef ($n=86$) zat in de leeftijdscategorie 20 tot 29 jaar. Om deel te mogen nemen aan ons onderzoek moesten deelnemers achttien jaar of ouder zijn. Door uitval tussen het eerste en het tweede gesprek (n

= 34) veranderde de samenstelling van de steekproef licht. In de conditie waar deelnemers eenmalig in gesprek gingen met dezelfde groep was de uitval hoger dan in de andere conditie, vanwege een technisch probleem met het opslaan van de data bij één van de sessies in deze conditie. Verder waren alle deelnemers Nederlandstalig, omdat het onderzoek in het Nederlands werd uitgevoerd. Daarnaast maakten deelnemers deel uit van onze directe sociale kring. Een vooraf uitgevoerde power analyse met G*Power liet zien dat 128 deelnemers nodig waren voor het detecteren van een medium effect size ($f = .25$) met een power van .8%. Dit is gebaseerd op een éénwegvariantieanalyse.

Procedure

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van Qualtrics en Smartrics en is vooraf goedgekeurd door de ethische commissie faculteit GMW, met de ethische code PSY-2526-S-0072. Bij het werven van de deelnemers vertelden we dat het onderzoek zich richtte op de mening van mensen over actuele maatschappelijke kwesties en op de wijze waarop mensen online over deze onderwerpen communiceren. Verder vertelden we dat het onderzoek bestond uit vragenlijsten en twee online discussies. Deelnemers konden zich inschrijven via een digitale datumprikker en ontvingen uiterlijk anderhalve week later per mail een bevestiging van hun deelname en het toegewezen tijdslot. Het onderzoek bestond uit twee sessies van circa 30 minuten met een week ertussen. Bij aanvang van het onderzoek moesten de deelnemers eerst de onderzoeksinformatie doornemen en goedkeuring geven voor deelname aan het onderzoek en het gebruik van hun gegevens. In deze onderzoeksinformatie werden de deelnemers geïnformeerd dat deelname volledig vrijwillig was, dat zij op ieder moment zonder consequenties konden stoppen en dat hun data vertrouwelijk behandeld en gepseudonimiseerd zou worden.

Een uur voor de eerste sessie ontvingen deelnemers een persoonlijke Qualtrics-link. Vervolgens vulden zij vragen in over achtergrondkenmerken en hun attitude ten opzichte van

de onderzoeksstelling, waarna zij schriftelijke instructies ontvingen over de gespreksprocedure. Afhankelijk van de conditie werd vermeld dat zij één of twee keer met dezelfde groep in gesprek gingen. Hierop volgde direct een controlevraag of de instructies correct waren begrepen. Bij een fout antwoord verscheen een rood balkje met de melding dat de instructies opnieuw moesten worden gelezen. Vervolgens werden deelnemers automatisch doorgestuurd naar de Smartriqs-omgeving, waar zij in groepen van drie à vijf personen een online discussie voerden van 15 minuten. Als de deelnemers waren uitgesproken, kregen zij vanaf 13 minuten de optie om de groepsdiscussie te verlaten. In elk gesprek werd een specifieke, actuele stelling besproken waarover veel mensen een mening konden hebben. De stellingen waren zo geformuleerd dat ze voor iedereen begrijpelijk waren. In het eerste gesprek werd stelling 1 behandeld: “De loonkloof tussen mannen en vrouwen is een gevolg van persoonlijke keuzes, niet van discriminatie.” In het tweede gesprek werd stelling 2 besproken: “Er wordt tegenwoordig te veel nadruk gelegd op diversiteit in plaats van kwaliteit op de werkvloer.” De stelling verscheen bovenaan het scherm met de neutrale instructie “Bespreek de stelling.” Daarnaast kregen deelnemers willekeurig een kleur toegewezen (rood, blauw, geel of groen) om anonimiteit te waarborgen en om na afloop van het gesprek over iedere deelnemer apart een vraag te kunnen stellen. Na afloop vulden zij een vragenlijst in over hun gesprekservaring en attitude ten opzichte van de stelling.

Een week later vond de tweede sessie plaats, waarin volgens dezelfde procedure een discussie over stelling 2 werd gevoerd. Na afloop vulden de deelnemers een afsluitende vragenlijst in. Tot slot ontvingen zij een digitale debriefing met een toelichting van het onderzoeksdoel en contactinformatie voor eventuele vragen. Vanwege de persoonlijke relatie tussen enkele onderzoekers en deelnemers hebben wij extra aandacht besteed aan het voorkomen van mogelijke belangenverstrengeling en gegevensbescherming. Zo hadden enkel

de begeleidende onderzoekers (Weissenbacher & Koudenburg), die geen persoonlijke relatie met respondenten hadden, toegang tot de ongeanonimiseerde data en gespreksdata.

Materialen

Hieronder worden de schalen beschreven die gebruikt zijn bij het meten van de constructen in ons onderzoek. Alle schalen zijn gemeten op een 7-puntsschaal (1 = *Helemaal mee oneens*, 7 = *Helemaal mee eens*), tenzij anders is aangeven.

Introversie/Extraversie

De *Introversion and Extraversion Scale* van Rammstedt en John (2006) bevatte de volgende twee items: “Ik zie mezelf als iemand die gereserveerd is” en “Ik zie mezelf als iemand die extravert en sociaal is” Bij deze schaal is voor het tweede item omgekeerde codering gebruikt en vervolgens is er samen met het eerste item een gemiddelde score gemaakt. De schaal had een *Cronbach's alpha* van 0.65.

Ervaren Anonimiteit

Ervaren anonimiteit van Postmes et al. (2001) werd gemeten met twee items: “De andere groepsleden waren voor mij persoonlijk identificeerbaar” en “Ik was voor de andere groepsleden persoonlijk identificeerbaar.” De schaal had een *Cronbach's alpha* van 0.93.

Attitudemeting

De attitude is gemeten aan de hand van twee stellingen: “De loonkloof tussen mannen en vrouwen is een gevolg van persoonlijke keuzes, niet van discriminatie” en “Er wordt tegenwoordig te veel nadruk gelegd op diversiteit in plaats van kwaliteit op de werkvloer.” Deelnemers gaven hun mening op een 5-puntsschaal (1 = *Helemaal oneens*, 5 = *Helemaal eens*). De attitude ten aanzien van deze stellingen werd zowel vóór als na het gesprek gemeten, waardoor eventuele veranderingen in attitude konden worden vastgesteld. Voor de berekening van attitudeverschuiving richting de groepsnorm is naast de attitudemeting ook de volgende vraag gebruikt: “In hoeverre denk je dat jouw groep het eens is met de stelling?” Dit

werd ook gedaan op een 5-puntsschaal (1 = *Helemaal oneens*, 5 = *Helemaal eens*). In het analyseplan staat volledig uitgewerkt hoe dit is berekend.

Resultaten

Data-Analyse

De data-analyse werd uitgevoerd met behulp van IBM SPSS Statistics versie 30. Voordat de hoofdanalyses werden uitgevoerd hebben we een data-inspectie uitgevoerd waarin alleen de deelnemers werden meegenomen die het hele onderzoek hadden afgerond. Hierna hebben we een demografische tabel opgesteld met de beschrijvende statistieken van de steekproef. Om te kijken of de deelnemers random waren verdeeld tussen de condities hebben we een onafhankelijke t-toets voor introversie en een chi-kwadraattoets voor geslacht en leeftijd uitgevoerd. Vervolgens hebben we een correlatiematrix opgesteld om de bivariate relaties tussen attitudeverschuiving richting de groepsnorm in discussieronde 1 en 2, ervaren anonimiteit en introversie, in zowel de conditiegroep met dezelfde vs wisselende, gesprekspartners te onderzoeken.

Hypothese 1 hebben we getoetst met een hiërarchische regressieanalyse, waarbij alleen attitudeverschuiving richting de groepsnorm na ronde 1 als afhankelijke variabele is meegenomen. Ervaren anonimiteit was de onafhankelijke variabele en mate van introversie de (potentiële) moderator. Hypothese 2 hebben we getoetst met een drieweg mixed variantieanalyse. Hierin was discussieronde (1 of 2) de within-subjects factor waarbij de attitudeverschuiving richting de groepsnorm in beide discussierondes de afhankelijke variabele was. De conditie (dezelfde vs wisselende gesprekspartners) was de between-subjects factor. Introversie werd als een continue variabele meegenomen in het model.

Aangezien de afhankelijke variabele '*attitude verschuiving richting de groepsnorm*' is, is de afstand van de attitude ten opzichte van de groepsnorm voor ronde 1 (t0) vergeleken met de afstand van de attitude ten opzichte van de groepsnorm na ronde 1 (t1). Dit is ook gedaan

voor (t1) en na ronde 2 (t2). De verschuiving richting de groepsnorm hebben we als volgt berekend: Eerst hebben we bepaald hoe ver de deelnemer qua attitude voorafgaand aan de ronde van de groepsnorm af zat met de formule: verschilscore eigen attitude ten opzichte van groepsnorm pre = (waargenomen groepsnorm na ronde 1 – eigen attitude voor ronde 1). Ditzelfde hebben we gedaan na afloop van de ronde met de formule: verschilscore eigen attitude ten opzichte van groepsnorm post = (waargenomen groepsnorm na ronde 1 – attitude na ronde 1). Daarna hebben we de absolute waarde van de afstand van de groepsnorm na afloop van de ronde afgetrokken van de absolute waarde van de afstand van de groepsnorm voorafgaand aan de ronde: Attitudeverschuiving richting de groepsnorm = ABS (groepsnorm pre) – ABS (groepsnorm post). Deze formules hebben we voor beide discussierondes gebruikt, zodat er voor zowel discussieronde 1 als voor discussieronde 2 een attitudeverschuiving richting de groepsnorm kon worden bepaald.

Voordat de resultaten van de analyses werden geïnterpreteerd, hebben we gecontroleerd op de assumpties van lineaire regressie en mixed variantieanalyse. Als er een duidelijke schending was van de assumpties, dan hebben we dit uitgebreid besproken in de resultatensectie. Het significantieniveau werd vastgesteld op $\alpha = 0.05$.

Beschrijvende Analyse

De dataset bevatte 140 deelnemers. Alle deelnemers hadden de voormeting (t0) en de meting na het eerste gesprek (t1) ingevuld, maar 34 deelnemers hadden meting na het tweede gesprek (t2) niet ingevuld. Voor hypothese 1, waar alleen discussieronde 1 werd bestudeerd, kon de volledige steekproef worden gebruikt (N = 140). Voor hypothese 2 waar ook metingen voor discussieronde 2 gebruikt werden, was de steekproef kleiner (N = 106). Een tabel met de demografische gegevens van de steekproef is te vinden als Tabel 1 in bijlage A. Een tabel van de beschrijvende statistieken van de hoofdvariabelen is te vinden als Tabel 2 en 3 in bijlage A. In de tabel van het totaal is een minimum- en een maximum van de

attitudeverschuiving variabelen te zien. Deelnemers met een positieve attitudeverschuiving score laten een attitudeverschuiving zien die na afloop van de discussieronde dichter naar de groepsnorm is gekomen ten opzichte van de voormeting. Deelnemers met een negatieve score hebben aan het einde van de ronde juist een attitude die verder af ligt van de groepsnorm vergeleken met de voormeting. In Tabel 3 is met een onafhankelijke t-tests bepaald of de twee conditiegroepen (dezelfde gesprekspartners vs wisselende gesprekspartners) van elkaar verschilden voor attitudeverschuiving richting de groepsnorm, ervaren anonimiteit en introversie. Er werd een significant verschil in ervaren anonimiteit gevonden, $t(138) = 2.13$, $p = .035$; in de groep met dezelfde gesprekspartners was de gemiddelde ervaren anonimiteit significant hoger 2.84 ($sd = 1.74$) dan in de groep met wisselende gesprekspartners 2.25 ($sd = .55$). De twee conditiegroepen verschilden niet van elkaar in introversie, $t(138) = 0.64$, $p = .512$, attitudeverschuiving richting de groepsnorm na discussieronde 1, $t(138) = 1.20$, $p = .231$, en attitudeverschuiving richting de groepsnorm na discussieronde 2, $t(104) = 0.88$, $p = .384$. Als laatste is er een Pearson's correlatiematrix gemaakt (zie Tabel 4 in bijlage A). Er zijn geen bivariate verbanden gevonden.

Hoofdanalyse

Hypothese 1 hebben we getoetst door middel van een hiërarchische regressieanalyse met attitudeverschuiving richting de groepsnorm na ronde 1 als afhankelijke variabele, ervaren anonimiteit als onafhankelijke variabele en introversie als potentiële moderator. De assumpties zijn gecontroleerd en blijken niet geschonden te zijn.

De resultaten van de hiërarchische regressieanalyse zijn te vinden in Tabel 5 (zie bijlage A). De eerste twee modellen verklaren 1.2% van de variantie in attitudeverschuiving richting de groepsnorm en zijn beide niet significant. Ook het volledige model (Model 3) is niet significant en verklaart 1.4% van de variantie van de attitudeverschuiving, $F(3,136) = 0.640$, $p = .590$, $R^2 = .014$. De regressiecoëfficiënten van de variabelen in dit model laten zien

dat ervaren anonimiteit ($b = 0.07, p = .189$), introversie ($b = -0.02, p = .709$) als de interactie tussen anonimiteit en introversie ($b = 0.02, p = .650$) geen significant verband met attitudeverschuiving richting de groepsnorm hebben.

Hypothese 2 hebben we getoetst door middel van een drieweg mixed variantieanalyse, met discussieronde (1 vs 2) als within-subject factor, conditie (dezelfde vs wisselende gesprekspartners) als between-subject factor en introversie als onafhankelijke variabele. De assumpties zijn gecontroleerd en blijken niet geschonden. Wel is er in de boxplot één extreme outlier gevonden in conditiegroep met wisselende gesprekspartners bij attitudeverschuiving na ronde 1 (zie bijlage A, Figuur 1). Deze outlier is niet verwijderd uit de steekproef.

De resultaten van de drieweg mixed variantieanalyse zijn te vinden in Tabel 6 van bijlage A. Er zijn geen significante hoofdeffecten gevonden voor ronde, $F(1,102) = 1.79, p = .184, \eta^2 = .017$, conditie, $F(1,102) = .810, p = .371, \eta^2 = .008$ en introversie, $F(1,102) = .000, p = .967, \eta^2 = .000$. Ook alle tweeweginteracties zijn niet significant: introversie*ronde, $F(1,102) = .120, p = .732, \eta^2 = 0.001$, introversie*conditie, $F(1,102) = .300, p = .585, \eta^2 = .003$ en conditie*ronde, $F(1,102) = .450, p = .503, \eta^2 = .004$. De drieweginteractie is ook niet significant, $F(1,102) = .390, p = .532, \eta^2 = .004$.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen beide hypothesen niet worden ondersteund.

Discussie

We hebben onderzocht of- en in welke mate introversie, ervaren anonimiteit en herhaalde deelname aan online groepsdiscussies samenhangen met attitudeverschuiving richting de groepsnorm. Hierbij hebben we onderscheid gemaakt tussen twee condities, waarbij deelnemers twee keer met dezelfde of twee keer met wisselende groepen gesprekspartners in discussie gingen. Twee hypothesen zijn onderzocht: Allereerst is voorspeld dat een hoger ervaren anonimiteit leidt tot een sterkere attitudeverschuiving

richting de groepsnorm, vooral onder meer introverte deelnemers. Daarnaast wordt verwacht dat een hogere mate van introversie in de tweede discussieronde zal leiden tot een grotere verschuiving richting de groepsnorm, vooral in de groep met dezelfde gesprekspartners.

Beide verwachtingen zijn in dit onderzoek niet bevestigd. Het lijkt niet uit te maken hoe introvert deelnemers zijn, hoe anoniem deelnemers zich voelen, of er één of twee discussierondes zijn en of deelnemers twee keer spreken met dezelfde gesprekspartners of met wisselende gesprekspartners, voor de mate waarin de mening verschuift richting de groepsnorm. Ook is de verklarende variantie laag, wat betekent dat hoe introvert iemand is, of iemand met dezelfde gesprekspartners vs wisselende gesprekspartners discussiëren en de ronde (1 vs 2), maar een klein deel verklaren waarom deelnemers hun mening aanpassen aan de groepsnorm.

Wel is gevonden dat mensen die elkaar voor de tweede keer spreken meer anonimiteit ervaren dan mensen die met wisselende gesprekspartners in gesprek gaan. Het SIDE-model van Postmes en Spears (2002) suggereert dat herhaalde interactie de focus verschuift van het individu naar de groep. Dit wordt ook wel depersonalisatie genoemd en dit kan de ervaren anonimiteit versterken, doordat deelnemers meer letten op wat de groep zegt in plaats van wat specifieke deelnemers zeggen (Postmes & Spears, 2002). Verder verschillen de twee groepen (dezelfde vs wisselende gesprekspartners) niet in de mate waarin deelnemers introvert zijn. Dit betekent dat eventuele verschillen in de resultaten niet kunnen worden verklaard door verschillen in introversie binnen de groepen.

In dit onderzoek is gevonden dat in een groepsgesprek de attitude van mensen kan verschuiven, maar dat dit niet per se een verschuiving is richting de groepsnorm van het groepsgesprek. Er zijn zowel mensen die hun attitude aanpassen richting de groepsnorm als mensen die hun attitude verder van de groepsnorm af verschuiven. Daarbij blijkt dat de mate waarin mensen zich anoniem voelen of hoe introvert ze zijn, geen of weinig invloed heeft op

deze verschuiving. Keipi et al. (2014) toont aan dat anonimiteit bijdraagt aan een groter gevoel van veiligheid. Dit zorgt ervoor dat mensen die hoger scoren op introversie actiever mee participeren en hierdoor meer blootgesteld worden aan groepsnormen (Christopherson, 2006; Boulianne & Koc-Michalska, 2021). De gevonden resultaten uit ons onderzoek lijken te suggereren dat meer blootstelling aan de groepsnorm niet automatisch betekent dat mensen ook hun attitude aanpassen richting de groepsnorm. Het kan zijn dat een versterkt gevoel van veiligheid bij mensen ervoor zorgt dat mensen achter hun eigen attitude blijven staan en niet hun mening verschuiven richting de groepsnorm (Keipi et al., 2014). Het SIDE-model van Postmes en Spears (2002) beschrijft dat anonimiteit de invloed van groepsnormen versterkt door een verhoogde groepsidentiteit die ontstaat door een gedeelde 'wij', het zich kunnen onderscheiden van andere groepen en het kunnen vormen van een betekenisvolle groep. In onze studie kennen de deelnemers elkaar niet en waren de deelnemers anoniem, waardoor er waarschijnlijk geen gedeelde 'wij' ontstond en de groepsidentiteit mogelijk niet sterk was. Ons onderzoek concludeert dat alleen anonimiteit niet zorgt voor een attitudeverschuiving richting de groepsnorm. Dit suggereert dat andere voorwaarden zoals een duidelijke groepsidentiteit en -norm en een relevante groepssituatie noodzakelijk zijn voor een attitudeverschuiving richting de groepsnorm, zoals beschreven in het onderzoek van Postmes en Spears (2002).

Verder laten de resultaten van ons onderzoek zien dat introversie geen invloed heeft op de mate waarin deelnemers hun mening verschuiven richting de groepsnorm. Ook blijkt uit ons onderzoek dat het verband tussen introversie en verschuiving van de attitude richting de groepsnorm niet afhangt van het aantal discussies dat mensen gevoerd hebben en of mensen deze discussies met dezelfde of wisselende gesprekspartners hebben gevoerd. Dit terwijl eerdere onderzoeken juist aantonen dat extraverte deelnemers actiever mee participeren en introverte deelnemers sneller passief blijven (Jung et al., 2011; Marriott & Buchanan, 2014;

Quigley et al., 2022). De actieve online participatie draagt uiteindelijk bij aan een attitudeverschuiving richting de groepsnorm (Boulianne & Koc-Michalska, 2021). Het tegengestelde resultaat uit ons onderzoek kan mogelijk komen doordat introversie en extraversie vooral samenhangen met hoe actief mensen participeren in online groepsdiscussies en niet per se met hoe beïnvloedbaar dit hen maakt voor sociale invloed (Jung et al., 2011; Marriott & Buchanan, 2014; Quigley et al., 2022). Lieberman en Schroeder (2019) beschrijven dat blootstelling aan sociale processen niet alleen plaatsvinden wanneer mensen actief mee participeren, maar ook kan voorkomen door te lezen, observeren en verwerken wat er in een online groepsdiscussie wordt gezegd. Hierdoor is het mogelijk dat zowel introverte als extraverte mensen in vergelijkbare mate worden blootgesteld aan sociale processen. Het suggereert dat attitudeverschuiving ook via passieve participatie kan plaatsvinden.

Ook lijkt het niet van belang te zijn of mensen meerdere discussies met dezelfde of wisselende gesprekspartners hebben als het gaat om de mate waarin verschuiving van de mening richting de groepsnorm plaatsvindt. Deelnemers veranderen niet per se meer of minder van attitude na het tweede gesprek dan na het eerste gesprek. Zoals eerder besproken suggereert het SIDE-model van Postmes en Spears (2002) dat een duidelijke groepsidentiteit en groepsnorm belangrijk zijn voor eventuele attitudeverschuiving richting de groepsnorm. In het huidige onderzoek kan worden gesuggereerd dat er waarschijnlijk geen sterke groepsidentiteit of groepsnorm is ontstaan, waardoor de invloed van de groepsnorm op de deelnemers van het gesprek niet heel sterk was. Dit kan mogelijk verklaren waarom er geen verschil is gevonden in attitudeverschuiving richting de groepsnorm tussen ronde één en twee en waarom er geen verschil is gevonden in attitudeverschuiving richting de groepsnorm tussen dezelfde vs wisselende gesprekspartners. Daarnaast toont onderzoek aan dat attitudeverschuiving richting de groepsnorm vooral optreedt wanneer deelnemers gemotiveerd

zijn om hun mening aan te passen en wanneer deelnemers betrokken zijn bij het onderwerp (Boulianne & Koc-Michalska, 2021). Er kan gesuggereerd worden dat de stellingen die besproken zijn in de discussies mogelijk te weinig persoonlijke interesse opwekten bij de deelnemers. Hierdoor kan de motivatie om de attitude te veranderen mogelijk laag zijn geweest, wat waarschijnlijk invloed heeft op de attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

De combinatie van de resultaten suggereren dat de mate waarin deelnemers hun mening verschuiven richting de groepsnorm in dit onderzoek relatief constant blijft, ongeacht iemands persoonlijkheid, herhaalde deelname of ervaren anonimiteit. In elke uitgevoerde analyse is opgevallen dat de variabelen in dit onderzoek slechts een klein deel van de verschillen in attitudeverandering verklaren. Dit suggereert dat andere factoren die niet gemeten zijn in dit onderzoek een grote rol spelen in attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Praktische Implicaties

De gevonden resultaten kunnen bruikbare inzichten bieden voor organisaties, onderwijsinstellingen en online platforms die mensen actief willen laten deelnemen. Bijvoorbeeld in het nemen van beslissingen via een online platform of het actief mee laten doen in online lessen. Onderzoek van Bhuriveth et al., (2025) suggereert dat herhaalde deelname om actieve participatie te bevorderen waarschijnlijk alleen effectief is onder specifieke omstandigheden zoals een bepaald aantal keer deelnemen of wanneer er sterke groepsbinding ontstaat. In het onderwijs of op het werk, waarin vaak wordt gewerkt met online programma's en wisselende groepen, is het mogelijk dat door de wisselende groepen er minder kans is om vertrouwen en betrokkenheid te ontwikkelen. Dit zou introverte deelnemers ervan kunnen weerhouden om actief mee te participeren, wat uiteindelijk zou kunnen leiden tot minder gelijkwaardige participatie in online groepsdiscussies (Bhuriveth et al., 2025).

Limitaties

Er zijn enkele limitaties in dit onderzoek. De eerste limitatie is dat in de nameting van ronde 2 er 34 individuele deelnemers zijn uitgevallen. Hierdoor is hypothese 2 geanalyseerd met een kleinere steekproef dan gewenst. De uitval is niet systematisch, maar is veroorzaakt door een fout van de onderzoekers. Deze uitval heeft gevolgen voor de statistische power van de analyse, omdat een poweranalyse met G*Power aangeeft dat er een power nodig is van 154 deelnemers. De huidige steekproef kan te klein zijn geweest om effecten te detecteren, maar als we kijken naar de effectgroottes zien we dat de effecten erg klein zijn $\eta^2 < .02$. Dit suggereert dat het onwaarschijnlijk is dat het gebrek aan significante resultaten alleen te verklaren is door een lage power.

Een tweede limitatie is dat actieve deelname niet direct is gemeten in dit onderzoek. Hierdoor kunnen we niet zien in hoeverre introversie, herhaalde deelname en ervaren anonimiteit invloed hebben op actieve deelname. Dit beperkt de mogelijkheid om te zeggen hoe deze variabelen de attitudeverschuiving richting de groepsnorm beïnvloeden. In ons onderzoek is gekozen om de mate van actieve deelname door de deelnemers niet te meten, omdat het onderzoeksdesign al erg complex was en er praktische moeilijkheden zouden kunnen ontstaan bij het betrouwbaar operationaliseren van actieve participatie in online discussies.

Een derde limitatie is dat er twee discussierondes hebben plaatsgevonden. Mogelijk zijn twee rondes onvoldoende geweest om vertrouwen, bekendheid en zelfvertrouwen op te bouwen in de online omgeving. Met twee rondes is het mogelijk dat langdurige processen niet goed kunnen ontwikkelen, waardoor de invloed van herhaalde deelname in deze studie niet goed kan worden ontwikkeld. De invloed van herhaalde deelname op de attitudeverschuiving richting de groepsnorm kan waarschijnlijk beter onderzocht worden door meer dan twee

rondes te plannen. Hierdoor wordt de invloed van herhaalde deelname mogelijk beter zichtbaar dan dat het nu is in dit onderzoek.

Sterke Punten

Naast enkele limitaties kent dit onderzoek ook sterke punten. Zo is de ecologische validiteit van dit onderzoek sterk. In tegenstelling tot andere studies die gebruik maken van voorgeprogrammeerde scenario's of reacties, werken wij in dit onderzoek met echte mensen die ook echte interacties hebben. De deelnemers in ons onderzoek gaan daadwerkelijk met elkaar in gesprek, tonen emoties en denken actief na over de stellingen. Dit zorgt voor een realistische weergave van online gedrag. Ook maken we gebruik van zuivere gedragsmetingen door alleen zelf gerapporteerde metingen te gebruiken om de attitude te meten. De attitudeverschuiving richting de groepsnorm ontstaat binnen een echte setting, waarin de deelnemers ook echt beïnvloed worden door groepsprocessen. Dit is relevant voor de interpretatie van de gevonden resultaten in dit onderzoek. Eerder onderzoek is uitgevoerd in een gecontroleerde omgeving, waarbij groepsnormen eventueel gemanipuleerd worden en er zo wel effecten worden gevonden. Het suggereert dat wanneer ervaren anonimiteit, introversie en herhaalde deelname in een gecontroleerde omgeving wel een grote invloed hebben, deze resultaten mogelijk minder robuust of minder automatisch optreden dan waarschijnlijk wordt gedacht. Dit betekent niet dat andere onderzoeken niet valide zijn, maar het suggereert wel dat de resultaten die gevonden worden in een gecontroleerde setting mogelijk beperkt kunnen worden gegeneraliseerd naar een natuurlijke setting.

Daarnaast hebben we een groot aantal afzonderlijke groepen kunnen werven in een korte tijd, waardoor de robuustheid van de resultaten wordt versterkt. Ook wordt de kans kleiner dat bepaalde resultaten zijn ontstaan door specifieke groepsdynamieken binnen één groep.

Verder is er weinig uitval van deelnemers tussen de twee rondes in. Er is enige uitval na de tweede ronde, maar het grootste deel van de deelnemers heeft het volledige onderzoek afgerond. Hierdoor hebben we veel complete data kunnen verzamelen. Dit verhoogt de betrouwbaarheid van de longitudinale analyses en van de conclusies die we trekken.

Aanbevelingen Voor Toekomstig Onderzoek

Toekomstig onderzoek zou kunnen bestuderen hoe de mate van actieve participatie de attitudeverschuiving richting de groepsnorm beïnvloedt. Hierbij kan ook gekeken worden of persoonlijkheidskenmerken zoals introversie invloed hebben op deze actieve participatie. Verder zou de manipulatie van dit onderzoek sterker kunnen worden gemaakt. Bijvoorbeeld door meer dan twee discussierondes uit te voeren, zodat het effect van dezelfde vs wisselende gesprekspartners beter onderzocht kan worden. Als laatste zou toekomstig onderzoek kunnen kijken naar andere factoren zoals emotionele betrokkenheid en identificatie met de groep als mogelijk verklarende factoren voor attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Conclusie

Dit onderzoek heeft laten zien dat de ervaren anonimiteit, introversie en herhaalde deelname weinig bijdragen aan attitudeverschuiving richting de groepsnorm in online groepsdiscussies. Mogelijk spelen andere factoren een grote rol spelen in attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Referenties

- Anglim, J., & O'Connor, P. (2018). Measurement and research using the Big Five, HEXACO, and narrow traits: A primer for researchers and practitioners. *Australian Journal Of Psychology*, *71*(1), 16–25. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12202>
- Bhuriveth, V., Lertsakulbunlue, S., Tangdumrongvong, V., Charoensakulchai, S., Piyaraj, P., Mahagita, C., & Kantiwong, A. (2025). Unveiling barriers of introverts to collaborative learning: an exploratory mixed-methods study across medical student personalities. *BMC Psychology*, *13*(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-025-03282-y>
- Boulianne, S., & Koc-Michalska, K. (2021). The Role of Personality in Political Talk and Like-Minded Discussion. *The International Journal Of Press/Politics*, *27*(1), 285–310. <https://doi.org/10.1177/1940161221994096>
- Christopherson, K. M. (2006). The positive and negative implications of anonymity in Internet social interactions: “On the Internet, Nobody Knows You’re a Dog”. *Computers in Human Behavior*, *23*(6), 3038–3056. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2006.09.001>
- Davidson, B., Gillies, R. A., & Pelletier, A. L. (2015). Introversion and Medical Student Education: Challenges for Both Students and Educators. *Teaching And Learning in Medicine*, *27*(1), 99–104. <https://doi.org/10.1080/10401334.2014.979183>
- Jung, J. H., Lee, Y., & Karsten, R. (2011). The Moderating Effect of Extraversion–Introversion Differences on Group Idea Generation Performance. *Small Group Research*, *43*(1), 30–49. <https://doi.org/10.1177/1046496411422130>
- Keipi, T., Oksanen, A., & Räsänen, P. (2014). Who prefers anonymous self-expression online? A survey-based study of Finns aged 15–30 years. *Information Communication & Society*, *18*(6), 717–732. <https://doi.org/10.1080/1369118x.2014.991342>

- Lieberman, A., & Schroeder, J. (2019). Two social lives: How differences between online and offline interaction influence social outcomes. *Current Opinion in Psychology*, *31*, 16–21. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2019.06.022>
- Ma, S., & Zhang, H. (2021). Opinion Expression Dynamics in Social Media Chat Groups: An Integrated Quasi-Experimental and Agent-Based Model Approach. *Complexity*, *2021*(1). <https://doi.org/10.1155/2021/2304754>
- Marriott, T. C., & Buchanan, T. (2014). The true self online: Personality correlates of preference for self-expression online, and observer ratings of personality online and offline. *Computers in Human Behavior*, *32*, 171–177. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.11.014>
- Nitschinsk, L., Tobin, S. J., Varley, D., & Vanman, E. J. (2023). Why Do People Sometimes Wear an Anonymous Mask? Motivations for Seeking Anonymity Online. *Personality And Social Psychology Bulletin*. <https://doi.org/10.1177/01461672231210465>
- Postmes, T., & Spears, R. (2002). Behavior online: Does anonymous computer communication reduce gender inequality? *Personality And Social Psychology Bulletin*, *28*(8), 1073–1083. <https://doi.org/10.1177/01461672022811006>
- Postmes, T., Spears, R., Sakhel, K., & De Groot, D. (2001). Social influence in computer-mediated communication: The effects of anonymity on group behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *27*(10), 1243–1254. <https://doi.org/10.1177/01461672012710001>
- Quigley, M., Bradley, A., Playfoot, D., & Harrad, R. (2022). Personality traits and stress perception as predictors of students' online engagement during the COVID-19 pandemic. *Personality And Individual Differences*, *194*, 111645. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111645>
- Rammstedt, B., & John, O. P. (2006). Measuring personality in one minute or less: A 10-item

short version of the Big Five Inventory in English and German. *Journal of Research in Personality*, 41(1), 203– 212.

<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2006.02.001>

Bijlage A

Tabel 1

Demografische kenmerken van de deelnemers vergeleken per conditiegroep (dezelfde vs wisselende gesprekspartners)

Deelnemers kenmerken	Totaal (N = 140)		Dezelfde gesprekspartners (n = 64)		Wisselende gesprekspartner s (n = 76)		χ^2 (1)	p
	n	%	n	%	n	%		
Gender							3.34	.068
Mannelijk	39	27.9	13	20.3	26	34.2		
Vrouwelijk	101	72.1	51	79.7	50	65.8		
Leeftijd							7.85 ^f	.233
<20	22	15.7	10	15.6	12	15.8		
20-29	86	61.4	38	59.4	48	63.2		
30-39	4	2.9	0	0.0	4	5.3		
40-49	8	5.7	6	9.4	2	2.6		
50-59	11	7.9	7	10.9	4	5.3		
60-69	6	4.3	2	3.1	4	5.3		
70>	3	2.1	1	1.6	2	2.6		

Noot. ^f Omdat 57.1% van de cellen een expected count < 5 had, zijn de resultaten van de Fisher-Freeman-Halton exact test gerapporteerd.

Tabel 2

Beschrijvende statistieken van de hoofdvariabelen 'Attitudeverschuiving ronde 1', 'Attitudeverschuiving ronde 2', 'Ervaren anonimiteit' en 'Introversie' voor het totaal

Variabelen	Totaal				
	N	M	SD	Min	Max
Attitudeverschuiving ronde 1	140	0.38	0.96	-3.0	4.0
Attitudeverschuiving ronde 2	106	-0.08	1.26	-4.0	2.0
Ervaren anonimiteit	140	2.52	1.66	1.0	7.0
Introversie	140	3.74	1.28	1.5	6.5

Noot. Attitudeverschuiving is de attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Tabel 3

Beschrijvende statistieken van de hoofdvariabelen 'Attitudeverschuiving ronde 1', 'Attitudeverschuiving ronde 2', 'Ervaren anonimiteit' en 'Introversie' voor dezelfde gesprekspartners en wisselende gesprekspartners

Variabelen	Dezelfde gesprekspartners			Wisselende gesprekspartners			t	p
	N	M	SD	N	M	SD		
Attitudeverschuiving ronde 1	64	0.48	0.93	76	0.29	0.98	1.20	.231
Attitudeverschuiving ronde 2	55	0.02	1.22	51	-0.20	1.30	0.88	.384
Ervaren anonimiteit	64	2.84	1.74	76	2.25	1.55	2.13	.035
Introversie	64	3.82	1.45	76	3.68	1.12	0.64	.512

Noot. Attitudeverschuiving is de attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Tabel 4

Pearson's correlatie tabel van hoofdvariabelen 'Attitudeverschuiving ronde 1', 'Attitudeverschuiving ronde 2', 'Ervaren anonimiteit' en 'Introversie'

Variabelen	1	2	3	4
1. Attitudeverschuiving ronde 1	--	-.108	-.026	-.023
2. Attitudeverschuiving ronde 2	.105	--	-.023	.084
3. Ervaren anonimiteit	.225	-.066	--	.062
4. Introversie	-.053	-.055	-.147	--

Noot. * $p < .05$; ** $p < .01$. Correlaties in de linkeronderhoek zijn de correlaties van dezelfde gesprekspartners. In de rechter bovenhoek staan de correlaties van de wisselende gesprekspartners. Attitudeverschuiving is de attitudeverschuiving richting de groepsnorm.

Tabel 5

Hiërarchische regressieanalyse van afhankelijke variabele 'attitudeverschuiving na ronde 1', onafhankelijke variabele 'ervaren anonimiteit' en potentiële moderator 'introversie'

	Afhankelijke variabele: Attitudeverschuiving na ronde 1								
	Model 1			Model 2			Model 3		
	b	se	p	b	se	p	b	se	p
Constante	0.38	0.08	<.001	0.38	0.08	<.001	0.38	0.08	<.001
Ervaren anonimiteit	0.06	0.05	.204	0.06	0.05	.210	0.07	0.05	.189
Introversie				-0.02	0.06	.749	-0.02	0.06	.709
Anonimiteit*introversie							0.02	0.04	.650
df	1, 138			2, 137			3, 136		
F	1.63			0.86			0.64		
p	.204			.425			.590		
R ²	.012			.012			.014		

Noot. Attitudeverschuijing is de attitudeverschuijing richting de groepsnorm.

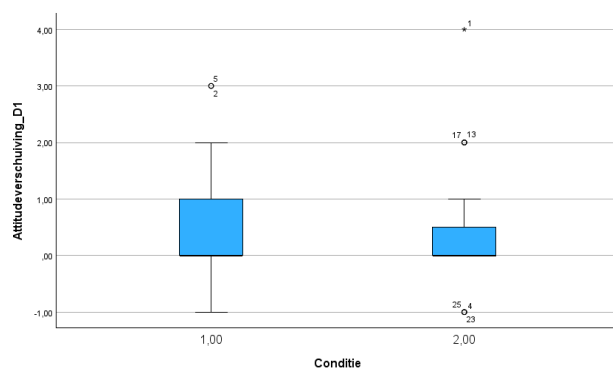
Tabel 6

Drieweg mixed variantieanalyse met within-subject factor 'ronde', between-subject factor 'dezelfde gesprekspartners vs wisselende gesprekspartners' en onafhankelijke variabele 'introversie'

Afhangelijke variabele: Attitudeverschuijing				
Groep	Ronde 1		Ronde 2	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Dezelfde gesprekspartners (n = 55)	0.45	0.94	0.02	1.22
Wisselende gesprekspartners (n = 51)	0.31	0.84	-0.20	1.30
	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	η^2
Ronde	1, 102	1.79	.184	.017
Conditie	1, 102	0.81	.371	.008
Introversie	1, 102	0.00	.967	.000
Introversie*ronde	1, 102	0.12	.732	.001
Introversie*conditie	1, 102	0.30	.585	.003
Conditie*ronde	1, 102	0.45	.503	.004
Introversie*conditie*ronde	1, 102	0.39	.532	.004

Noot. Conditie houdt in of de deelnemers zijn ingedeeld in de groep die twee keer een discussie houden met dezelfde deelnemers of dat deelnemers twee discussies voeren met twee keer wisselende deelnemers.

Figuur 1

Boxplot van conditie: dezelfde gesprekspartners vs wisselende gesprekspartners bij attitudeverschuijing van ronde 1

Bijlage B

Het gebruikte AI-systeem in dit onderzoek is ChatGPT <https://chatgpt.com/>. De belangrijkste prompts die zijn gebruikt: ‘Kan je dit artikel kort voor mij samenvatten?’, ‘Zijn er wetenschappelijke artikelen waarin ... beter wordt onderbouwd?’, ‘Wat was de belangrijkste uitkomst van dit artikel?’.

De prompt ‘Kan je dit artikel kort voor mij samenvatten?’ is gebruikt om te kijken of bepaalde wetenschappelijke artikelen relevant konden zijn voor het literatuuronderzoek. Mocht dit het geval zijn heb ik het artikel zelf gelezen en daar informatie uitgehaald. De prompt ‘Zijn er wetenschappelijke artikelen waarin ... beter wordt onderbouwd?’ is gebruikt om verschillende onderzoeken over hetzelfde onderwerp te integreren in het literatuuronderzoek. ChatGPT gaf een aantal bronnen die ik zelf heb opgezocht in Smartcat om te kijken of ze daadwerkelijk wetenschappelijk en relevant waren. Vervolgens heb ik uit die bronnen zelf de informatie gehaald die ik nodig had. De prompt ‘Wat was de belangrijkste uitkomst van dit artikel’ is ook gebruikt om te kijken of de bron relevant kon zijn voor het literatuuronderzoek. De informatie die ChatGPT gaf heb ik zelf opgezocht in het artikel om te controleren of het daadwerkelijk klopte. Mocht de informatie kloppen en relevant zijn, heb ik alleen de informatie uit het artikel gebruikt.